

„Mi itt biztonságban vagyunk, azt mondták” – válaszolja egy 75 éves asszony Parajdon, amikor arról kérdezem, hogy érzi most magát az alig 3500 fős Hargita megyei községben. Miután megmutatja a kertjét, és behív egy kis hűsölésre a Strada Minein lévő aprócska házába, elmeséli azt is, hogy nincs miért elégedetlennek lennie: idén száz kiló epret szedett le, szinte az egész kertben zöldségek és gyümölcsök teremnek. 1200 lejes nyugdíja szerint pont elég arra, hogy megéljen, de a testvéréről és annak családjáról már könnyes szemmel mondja el, hogy ők Kovásznán élnek, ahol a Tatrang folyó áradása elmosta a házukat.

Állandó veszélyben

Ahogy a házaikat elvesztő háromszéki lakosok, úgy a parajdiak élete is gyökeresen megváltozott 2025 májusában. Április második felében kezdett nagyobb mennyiségű víz szivárogni a parajdi sóbányába és a látogatóközpontba a megáradt Korond-patakból. Május eleje óta vészhelyzet van a településen, ezt legutoljára július 8-án 30 nappal hosszabbították meg.

Bár eleinte a lakosok és a szakértők is reménykedtek, mára szinte biztossá vált, hogy a világszerte páratlan sóbánya beázása nemcsak időszakos károkat okozott, hanem a kitermelési területet és a látogatóközpontot is végzetesen érinti. Több utcából is kiköltöztették az ott lakókat, ide tilos a bejárás, rendőrök ellenőrzik, hogy csak azok mehessenek be napi 1-1 órára, akiknek hátra kellett hagyniuk az állataikat.

Ottjártunkkor egy, szintén a Strada Minein, a wellnessközpont közelében élő nő elmondta, hogy veszélyben érzi magát. Hiába mondják nekik, hogy nincs mitől tartaniuk, nem fenyegeti őket az omlás, nem bízuk ebben, de nincs hova mennie. A legtöbb elköltözőt egyébként a községben élő családtagok vagy barátok fogadták be, de van, aki más településre költözött.

Ígéretetek és mulasztások

A helyiek szerint régóta lehetett tudni, hogy a Korond-patak veszélyt jelenthet a bányára, most mégis egy hirtelen áradás okozta a tragédiát. Erre a szakértők és a lakosság szerint is fel lehetett volna készülni: évek óta beszéltek arról, hogy a meder elvezetésére és tározók építésére van szükség. Azonban sem a helyi politikusok, sem a román állam nem teremtette elő a védekezéshez szükséges forrásokat, a bányát üzemeltető Salrom Rt. pedig hiába volt nyereséges, nem áldozott a védekezésre. A veszélyre még pár nappal a katasztrófa előtt is csak legyintettek a döntéshozók, mondván, nincs itt komolyabb baj. Pedig már tavaly is le kellett zárni a bányát egy hónapra.

Most, hogy megtörtént a katasztrófa, több száz millió lejt különített el a román kormány a védművek és az elvezető rendszer terveinek elkészítésére, de a beázott bányában keletkezett károk már százmillió eurós nagyságrendűre dagadtak. A lakóknak Magyarországról is juttattak segélyeket, ebből viszont csak azok részesültek, akiket kitelepítettek a házaikból.

Parajdon a lezárt területek egy részére úgy jutottunk be más újságírókkal együtt, hogy Magyar Péter, az ellenzéki Tisza Párt elnöke Marosvásárhelyre, Parajdra és Nagyadorjánba is ellátogatott, és az őt kísérő újságírók akkreditációt kaptak a belépésre. A párt Európai Parlamenti listavezetője és Tarr Zoltán EP-képviselő egy olyan udvarba is bemehetett, ahonnan rá lehetett látni az elárasztott területre, innen viszont viszonylag gyorsan távozniuk kellett az őket kísérő szakemberrel és két videóssal, mert ez alatt a rövid idő alatt újabb tömb omlott le a hegyoldalon.

Magyar ezután a wellnessközpont parkolójában tartott sajtótájékoztatót. Itt szó volt a parajdiakat és a környékbelieket érintő katasztrófáról, de a politikus elmondta: alapvetően úgy gondolja, hogy a helyzetet a román kormánynak kell kezelnie, Magyarország esetleg uniós forrásokból származó pénzzel tud beszállni.

A bánya csurig megtelt, az utcák kiürültek

A bánya május végére csurig megtelt vízzel, ez kb. 7 millió köbmétert jelent, ami a telítődéséig oldja ki a sót a bánya falaiból. A Korond-patak vizét egy néhány hét alatt kiépített csővezeték-rendszerrel igyekeznek elvezetni, ugyanis a bányában a sós vízzel keveredő patakvíz már a Kis-Küküllőt is elszennyezte, olyannyira, hogy utóbbi folyása mentén is kipusztult az élővilág, és ihatatlanná vált a csapvíz. Június elején a tengervízre jellemző sókoncentrációs értékeknél magasabbakat mértek a patakokban, és ez már a Maros folyót is veszélyeztette.

A csővezetékét azonban a július végi heves esőzések is kijátszották, a Korond ismét utat tört magának. Pedig kulcsfontosságú lenne, hogy ne szennyeződjön tovább a patak vize a bányában felhalmozódott sós vízzel. Jelenleg ezek az elvezető csövek, amik a tervek szerint 10-14 köbméter vizet is képesek elnyelni másodpercenként, újra elvezetik a vizet, de a beüzemelés után az 5,9 köbméteres másodpercenkénti vízhozam is kifogott rajtuk.

Most vészhelyzet van, és folyik a kármentés. Kilátásba helyezték egy sós tó kialakítását, de arról, hogy hosszú távon mi lesz a parajdi sóbányával, a látogatóközponttal, a településsel és környékével, illetve a több száz érintett vállalkozással, nem lehet sokat tudni.

Az viszont már most látszik, hogy augusztus elején egy szombati napon, ebédidőben alig lézengtek családok a sóbánya bejárata melletti utcában, a parkoló szinte kongott az ürességtől. A turisták szinte teljesen eltűntek, és a bánya bezárása miatt rengeteg munkahely szűnt meg. A fiatalok már az elköltözést tervezik. A községben ma még kipakolják a parajdi sót az árusok, és van, aki zsákszámra veszi, de kérdés, hogy néhány év múlva kit és mi fog ide vonzani. A környéken rengeteg szálloda és vendégház épült a sóbánya által nyújtott szabadidős tevékenységekre, ma viszont csak a Parajdi Sós Strand üzemel ezek közül.

Forrás